

آب قنات؛ مهریه زنان طرشتی!

سرسیزی و طراوت روستای طرشت بی‌دلیل نبود. ۵ قنات پرآب باغ‌های آن را سیراب می‌کرد. قنات بالا، قنات صدقی، قنات کوچیکه، قنات اسکندری و قنات شاهک. از این ۵ قنات تنها ۳ قنات باقی مانده است که همچنان حی و حاضر جاری است.

به گزارش سایت خبری پرسون، طرشتی‌ها وقتی از قنات صحبت می‌کنند گویی از یک دوست یا رفیق حرف می‌زنند، از شخصی خاص که بسیار باارزش و محترم است. البته احترام به قنات با فرهنگ ایرانی‌ها عجین است.

رضا طرشتی‌نژاد که نسل در نسل در طرشت زندگی کرده‌اند و از خاندان‌های بزرگ این محله با هویت محسوب می‌شوند، درباره اهمیت قنات در طرشت می‌گوید: «همه قنات‌ها وقف بود. قنات آن‌قدر اهمیت داشت که به‌عنوان مهریه زنان در عقدنامه ذکر می‌شد. سند ازدواج مادرم موجود است و مهر او بخشی از آب قنات درج شده است. بااین‌حال، اهمیتی که درگذشته برای قنات قائل بودند با توسعه شهرنشینی کم و بسیاری از قنات‌ها در جریان ساخت‌وساز بلعیده شدند. هنوز ۳ قنات طرشت یعنی قنات صدقی، قنات بالا و قنات اسکندری احیاست؛ وقتی می‌گوییم احیاست، یعنی جان دارد و زنده است. قنات آن‌قدر اهمیت دارد که به‌عنوان شخص و موجود زنده به آن نگاه می‌شد.»

اگر بخواهیم سرچشمه قنات‌های طرشت را بشناسیم، باید سراغ قدیمی‌های محله برویم. محمد حسین‌مردی، پیرمرد خوش‌نام و خوش‌حافظه، محله می‌گوید: «سرچشمه «قنات بالا» در دره نیزار بود که در حال حاضر پارک نهج‌البلاغه نامیده می‌شود. قبلاً چون نیزار زیادی در این محل رشد می‌کرد، در میان اهالی به دره نیزار معروف بود. سرچشمه «قنات صدقی» هم که هنوز زنده است در زیر توتستان‌های فرحزاد است و در میان باغ‌های مردی به نام حاج هاشم و در دره‌ای قرارگرفته که به دره پلنگ معروف بود. آسیاب کهک معروف منطقه ۲ هم در حوالی این قنات ساخت شد و هنوز هم قسمتی از آن باقی مانده است.»

قنات صدقی

آب «قنات کوچیکه» هم از کف رودخانه فرحزاد که در گذشته به «طرشت رود» یا «درشت رود» معروف بود جریان داشت. در حقیقت کف رودخانه مادرچاهش بود.

«قنات شاهک» از روستای حسن‌آباد در محدوده بلوار آیت‌الله کاشانی فعلی جان می‌گرفت و به سمت طرشت و محله‌های پایین دشت ادامه می‌یافت. کف رودخانه کن نیز مادرچاه «قنات اسکندری» است و همچنان جان دارد و زنده است. منظور از مادرچاه سرچشمه‌ای است که قنات از آن نشئت می‌گیرد و نخستین چاه است.